

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 18 czerwca 1968 r.

w sprawie jednorazowych odszkodowań i innych świadczeń przysługujących w razie wypadku przy pracy.

Na podstawie art. 11 ust. 3, art. 17 oraz art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o świadczeniach pieniężnych przysługujących w razie wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 3, poz. 8) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Ustalanie trwałego uszczerbku na zdrowiu.

§ 1. 1. W trybie określonym w rozporządzeniu ustala się trwały uszczerbek na zdrowiu dla celów przyznawania jednorazowych odszkodowań oraz świadczeń wyrównawczych przewidzianych w art. 11 i 12 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o świadczeniach pieniężnych przysługujących w razie wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 3, poz. 8), zwanej dalej „ustawą”.

2. Szczegółowe zasady ustalania trwałego uszczerbku na zdrowiu określa Minister Zdrowia i Opieki Społecznej w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac, Ministrem Finansów oraz Centralną Radą Związków Zawodowych.

§ 2. 1. Jeżeli pracownik zgłosi wniosek o jednorazowe odszkodowanie lub świadczenie wyrównawcze, zakład pracy obowiązany jest skierować pracownika na badanie przez zespół lekarzy orzekających w celu wydania orzeczenia, o którym mowa w § 3:

1) w terminie 3 dni od zgłoszenia takiego wniosku, jeżeli pracownik nie ubiega się o przyznanie mu renty inwalidzkiej;

2) w terminie 3 dni od przedłożenia ostatecznego orzeczenia komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia o zaliczeniu go do III grupy inwalidów lub o niezaliczeniu do żadnej z grup inwalidów.

2. Jeżeli stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu nie może być ustalony, a okres czasowej niezdolności do pracy trwa dłużej niż pół roku od wypadku, stopień ten określa się wstępnie według stanu w chwili badania poszkodowanego.

§ 3. 1. O stopniu trwałego uszczerbku na zdrowiu pracowników orzekają zespoły lekarzy orzekających powoływane przez powiatowe (miejskie) inspektoraty Państwowego Zakładu Ubezpieczeń w porozumieniu z właściwymi do spraw zdrowia i opieki społecznej organami prezydów powiatowych (miejskich w miastach stanowiących powiaty, dzielnicowych w miastach wyłączonych z województw) rad narodowych.

2. Orzeczenie sporządzone na podstawie przeprowadzonego badania Państwowy Zakład Ubezpieczeń doręcza pracownikowi, a odpis przesyła zakładowi pracy, który skierował pracownika na badanie.

3. O stopniu trwałego uszczerbku na zdrowiu pracowników kolejowych zakładów pracy orzekają kolejowe komisje lekarskie zakładowe, określone przez Ministra Komunikacji. Przepisy ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 4. 1. Orzeczenie określone w § 3 stanowi podstawę do podjęcia przez zakład pracy decyzji w sprawach jedno-

razowych odszkodowań lub świadczeń wyrównawczych, o których mowa w art. 11 i 12 ustawy.

2. Jeżeli pracownik został zaliczony do I lub II grupy inwalidów, podstawę do podjęcia decyzji w sprawie jednorazowego odszkodowania stanowi ostateczne orzeczenie komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia.

§ 5. 1. Koszty badań lekarskich określonych w § 3 obciążają zakład pracy, który skierował pracownika na te badania.

2. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Ministrem Finansów określa szczegółowo wysokość kosztów, o których mowa w ust. 1, a w szczególności wysokość wynagrodzenia dla lekarzy.

Rozdział 2.

Wypłata jednorazowych odszkodowań.

§ 6. 1. Kwotę jednorazowego odszkodowania w wysokości 40.000 zł wypłaca się, gdy pracownik został zaliczony do I lub II grupy inwalidów.

2. Jeżeli procent trwałego uszczerbku na zdrowiu nie uzasadnia zaliczenia pracownika do I lub II grupy inwalidów, wówczas za każdy procent tego uszczerbku wypłaca się 1% kwoty, o której mowa w ust. 1. Jednorazowe odszkodowanie nie może być mniejsze niż 2.000 zł.

3. Kwota jednorazowego odszkodowania powinna być wypłacona w terminie 14 dni od przedłożenia ostatecznego orzeczenia komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia zaliczającego pracownika do I lub II grupy inwalidów lub orzeczenia określonego w § 3.

4. W razie wstępnego ustalenia trwałego uszczerbku na zdrowiu, o którym mowa w § 2 ust. 2, może być na wniosek pracownika wypłacona zaliczka na poczet jednorazowego odszkodowania.

§ 7. 1. Jednorazowe odszkodowanie w wysokości określonej w art. 11 ust. 2 ustawy wypłaca się małżonkowi, a ponadto osobom spełniającym warunki wymagane do uzyskania renty rodzinnej w myśl przepisów o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

2. Jeżeli pracownik otrzymał jednorazowe odszkodowanie (§ 6), a następnie zmarł na skutek tego samego wypadku, pozostałej rodzinie wypłaca się jednorazowe odszkodowanie tylko wówczas, gdy jest ono wyższe od odszkodowania wypłaconego zmarłemu pracownikowi, przy czym z odszkodowania tego potrąca się kwotę wypłaconą pracownikowi.

3. Jednorazowe odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1, powinno być wypłacone w terminie 14 dni od ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku śmiertelnego, jakiemu uległ pracownik, a w przypadkach, o których mowa w ust. 2, w terminie 14 dni od śmierci pracownika.

§ 8. W szczególnie uzasadnionych przypadkach właściwi ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) mogą przyznawać jednorazowe odszkodowania wyższe niż określone w §§ 6 i 7.

Rozdział 3.

Wypłata świadczeń wyrównawczych.

§ 9. 1. Świadczenie wyrównawcze, o którym mowa w art. 12 ust. 1 ustawy, oblicza się w wysokości różnicy pomiędzy kwotą stanowiącą 90% przeciętnego miesięcznego zarobku pracownika przed wypadkiem a kwotą przeciętnego miesięcznego zarobku uzyskiwanego po wypadku.

2. Za przeciętny zarobek uzyskiwany po wypadku w rozumieniu ust. 1 uważa się zarobek pracownika po potrąceniu podatku od wynagrodzeń i składki na cele emerytalne, obliczony według zasad obowiązujących przy ustalaniu wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy.

3. Za trwałą obniżkę zarobku w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy uważa się jego obniżkę w okresie co najmniej trzech kolejnych miesięcy kalendarzowych w ciągu roku od dnia ustania czasowej niezdolności do pracy wywołanej wypadkiem.

4. Świadczenie wyrównawcze wypłaca się za te miesiące, w których zarobek uległ obniżeniu.

5. Wysokość świadczenia wyrównawczego ustala się co miesiąc w wysokości różnicy pomiędzy kwotą stanowiącą 90% przeciętnego zarobku uzyskiwanego przez pracownika przed wypadkiem a kwotą przeciętnego zarobku z okresu trzech kolejnych miesięcy kalendarzowych obejmującego również miesiąc, za który wypłaca się to świadczenie.

§ 10. 1. Do wypłacania świadczenia wyrównawczego obowiązany jest zakład pracy, w którym pracownik uległ wypadkowi, również wtedy, gdy pracownik podjął zatrudnienie w innym zakładzie pracy z zachowaniem ciągłości pracy w myśl obowiązujących przepisów.

2. Zakład pracy wypłaca świadczenie wyrównawcze na podstawie orzeczenia lekarskiego, o którym mowa w § 3, oraz oświadczenia pracownika stwierdzającego, że nie został zaliczony do żadnej z grup inwalidów.

3. Jeżeli pracownik jest zatrudniony w innym zakładzie pracy niż zakład, w którym uległ on wypadkowi, wypłata świadczenia wyrównawczego następuje ponadto po przedłożeniu zaświadczenia o wysokości zarobków obliczonych w sposób określony w § 9 ust. 2.

4. Świadczenie wyrównawcze wypłaca się z dołu raz na kwartał. Przy każdorazowym odbiorze należności pracownik składa oświadczenie stwierdzające, że nie zachodzą okoliczności uzasadniające utratę prawa do świadczenia wyrównawczego.

§ 11. 1. Wypłata świadczenia wyrównawczego zostaje wstrzymana, jeżeli pracownik po przyznaniu mu tego świadczenia:

- 1) nie przedkłada aktualnego orzeczenia lekarskiego po upływie terminu ważności orzeczenia dotychczasowego,
- 2) odmawia poddania się badaniom przewidzianym w § 12 ust. 3.

2. Świadczenie wyrównawcze nie przysługuje za czas urlopu bezpłatnego wynoszącego co najmniej jeden miesiąc kalendarzowy.

§ 12. 1. Zakład pracy obowiązany jest utrzymywać w stanie aktualnym dokumentację uzasadniającą wypłatę świadczeń wyrównawczych.

2. Orzeczenia lekarskie uzasadniające wypłatę świadczeń wyrównawczych są ważne przez okres jednego roku. Zaświadczenia określone w § 10 ust. 3 powinny być przedkładane raz na kwartał.

3. W uzasadnionych przypadkach zakład pracy może skierować pracownika na badanie przed upływem roku od uzyskania przez pracownika orzeczenia lekarskiego stwierdzającego trwały uszczerbek na zdrowiu uzasadniający wypłatę świadczenia wyrównawczego.

Rozdział 4.

Odszkodowanie za przedmioty osobistego użytku zniszczone lub uszkodzone wskutek wypadku.

§ 13. Wysokość odszkodowania za przedmioty osobistego użytku całkowicie zniszczone wskutek wypadku usta-

ła się według ceny detalicznej zakupu tych przedmiotów obowiązującej w czasie ustalania odszkodowania z uwzględnieniem stopnia ich zużycia.

§ 14. 1. Wysokość odszkodowania za przedmioty osobistego użytku uszkodzone wskutek wypadku ustala się w wysokości kosztów, jakie byłyby niezbędne do przywrócenia przedmiotów do stanu sprzed wypadku.

2. Jeżeli stopień uszkodzenia jest znaczny, a zwłaszcza jeżeli naprawa przedmiotów byłaby niecelowa bądź jej koszty przekraczałyby wartość uszkodzonego przedmiotu, wypłaca się odszkodowanie w wysokości określonej w § 13.

§ 15. 1. Odszkodowanie określone w § 13 lub 14 wypłaca się na wniosek pracownika, który uległ wypadkowi przy pracy, a w razie wypadku śmiertelnego — na wniosek pozostałej po nim rodziny.

2. Kierownik zakładu pracy rozpatruje wniosek w porozumieniu z radą zakładową i podejmuje decyzje w tej sprawie w terminie 7 dni od złożenia wniosku; o decyzji tej zawiadamia się pisemnie pracownika, a w razie wypadku śmiertelnego — pozostałą po nim rodzinę.

3. Odszkodowanie określone w §§ 13 i 14 powinno być wypłacone w terminie 14 dni od podjęcia decyzji.

Rozdział 5.

Przepisy końcowe.

§ 16. Zakład pracy obowiązany jest wypłacić poszkodowanemu kwotę z tytułu odszkodowania określonego w §§ 6, 8, 13 i 14, którą uznał za właściwą, mimo wniesienia przez zainteresowanego środków prawnych określonych w art. 16 ustawy.

§ 17. Przepisy art. 10—12 ustawy wchodzi w życie z dniem 1 września 1968 r. i mają zastosowanie do wypadków zaistniałych od tej daty.

§ 18. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 1968 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*